

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi Kansaneläkelaitoksen rahoituksen väliaikaisesta muuttamisesta vuonna 2000

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki Kansaneläkelaitoksen rahoituksen väliaikaisesta muuttamisesta vuonna 2000. Kansaneläkelaitoksen rahoituksen turvaamiseksi Kansaneläkelaitokselle tilitettäisiin vuonna 2000 arvonnalisäveron tuotosta 2 400 miljoonaa markkaa.

Esitys liittyy valtion vuoden 2000 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2000 alusta. Lakia sovellettaisiin Kansaneläkelaitokselle vuodelta 2000 tilitettävään arvonnalisäveroon.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

Kansaneläkevakuutuksen ja sairausvakuutuksen rahoitukseen osallistuvat vakuutetut, työnantajat ja valtio. Lakimääräisten osuuk-sien lisäksi valtio osallistuu rahoitukseen siltä osin kuin muut tuotot eivät kata kustan-nuksia. Vuosina 1997—1999 valtio on jou-tunut suorittamaan tätä niin sanottua ta-kuusuoritusta. Takuusuorituksen tarpeeseen ja määrään on vaikuttanut se, että Kansaneläkelaitoksen rahoituksen väliaikaisesta muuttamisesta annettujen lakien 1108/1994, 1244/1995, 845/1996, 1028/1997 ja 782/1998 perusteella Kansaneläkelaitokselle on tuloutettu arvonnalisäveron tuotosta 2 400 miljoonaa markkaa vuosina 1995—1999.

Kansaneläkelaitoksen rahoitukseen liittyy myös hallituksen esitys laiksi vuodelta 2000 suoritettavista sairausvakuutusmaksuista ja työnantajan kansaneläkemaksuista. Esityksen mukaan maksut säilyvät kuluvan vuoden ta-solla.

Vuoden 1999 valtion talousarvioon liittyen muutettiin Kansaneläkelaitoksen maksuval-miutta koskevia säännöksiä. Lyhytaikainen rahoitusvalmiuden turvaaminen on aiempaa joustavampaa sallimalla muun muassa rahas-

tojen välinen varojen siirto vuoden 2001 loppuun saakka ja tarkistamalla rahastojen vähimmäismäärän määrittely.

Koska Kansaneläkelaitoksen tulot eivät vuonna 2000 riitä kattamaan menoja, sen ra-hastojen varaintarve on katettava muulla ta-voin.

Kansaneläkelaitoksen rahoituksen turvaa-miseksi ehdotetaan, että vuonna 2000 kerty-västä arvonnalisäveron tuotosta tilitetään ai-kaisempien vuosien tapaan Kansaneläkelai-tokselle 2 400 miljoonaa markkaa. Muilta osin vajeus katetaan valtion takuusuorituksen kautta.

Edellä esitetyn perusteella ehdotetaan sää-dettäväksi laki Kansaneläkelaitoksen rahoit-uksen väliaikaisesta muuttamisesta vuonna 2000.

2. Taloudelliset vaikutukset

Kansaneläkelaitokselle vuonna 2000 ar-vonnalisäveron tuotosta tuloutettava 2 400 mil-joonaa markkaa vähentää vastaavalla mää-rällä valtion takuusuoritusta ja valtiolle ker-tyvää arvonnalisäveron tuottoa.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkатыönä valtiovarainministeriössä ja siitä on kuultu sosiaali- ja terveysministeriötä, Verohallitusta ja Kansaneläkelaitosta.

4. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

Esitys liittyy valtion vuoden 2000 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotuksen perustelut

1 §. Arvonlisäverolain (1501/1993) 1 §:n 1 momentin mukaan arvonlisäveroa suoritetaan valtiolle tavaroiden ja palvelujen Suomessa tapahtuvasta myynnistä ja maahan-tuonnista. Kansaneläkelaitoksen rahoituksen turvaamiseksi vuonna 2000 ehdotetaan arvonlisäverolain 1 §:n 1 momentin säännöksestä poiketen Kansaneläkelaitokselle tilitettäväksi osa vuoden 2000 arvonlisäveron tuotosta.

Kansaneläkelaitokselle tilitettävää arvonlisävero-osuutta rajoitettaisiin sekä ajallisesti että määrällisesti. Säännösehdotuksen mukaan vuonna 2000 Kansaneläkelaitokselle tilitetään arvonlisäveron tuotosta 2 400 miljoonaa markkaa.

2 §. Kansaneläkelaitokselle kuuluvaa arvonlisävero-osuutta tilitettäisiin kalenterikuukausittain. Kunakin kalenterikuukautena tilitettäisiin 1/12 siitä määrästä, joka ehdotuksen 1 §:n mukaan olisi vuonna 2000 tilitettävä Kansaneläkelaitokselle.

3 §. Kuukausierät maksettaisiin Kansaneläkelaitokselle verontilityslain (532/1998) 3 §:n 4 momentissa tarkoitettuna Kansaneläkelaitokselle tilitettävien määrien maksuajankohtana. Verontilityslain 3 §:n 4 momentin

mukaan valtiovarainministeriö määrää maksuajankohdan. Valtiovarainministeriön veronsaajille tilitettävien määrien maksuajankohdasta antaman päätöksen 758/1998 2 §:n mukaan tilitettävät määrät on maksettava kunkin kuukauden 28 päivänä. Jos tämä päivä ei ole pankkipäivä, maksupäivä on seuraava pankkipäivä. Maksupäivä on kuitenkin viimeistään kuukauden toiseksi viimeinen pankkipäivä.

4 §. Tilitysten tekemiseen ja maksatukseen liittyvistä hallinnollisista toimenpiteistä huolehtisi Verohallitus tai sen määräämä verovirasto.

5 §. Pykälään sisältyy säännös lain täytäntöönpanoa koskevasta yleisestä asetuksenantovaltuudesta.

6 §. Pykälään sisältyisi voimaantulosäännös.

2. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2000. Lakia sovellettaisiin Kansaneläkelaitokselle vuodelta 2000 tilitettävään arvonlisäveroon.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

Kansaneläkelaitoksen rahoituksen väliaikaisesta muuttamisesta vuonna 2000

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Sen estämättä, mitä arvonlisäverolain (1501/1993) 1 §:n 1 momentissa säädetään arvonlisäveron saajasta, tilitetään vuonna 2000 Kansaneläkelaitokselle arvonlisäveron tuotosta 2 400 miljoonaa markkaa sen mukaan kuin tässä laissa säädetään.

2 §

Kansaneläkelaitoksen osuus arvonlisäverosta tilitetään kalenterikuukausittain. Kunkin kalenterikuukautena tilitetään 1/12 1 §:n mukaisesta määrästä.

3 §

Kuukausierät maksetaan veronilityslain (532/1998) 3 §:n 4 momentissa tarkoitettuna Kansaneläkelaitokselle tilitettävien määrien maksuajankohtana.

4 §

Tässä laissa tarkoitettujen tilitysten tekemisestä ja siihen liittyvästä maksatuksesta huolehtii Verohallitus tai sen määräämä verovirasto.

5 §

Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan tarvittaessa asetuksella.

6 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 2000.

Lakia sovelletaan Kansaneläkelaitokselle vuodelta 2000 tilitettävään arvonlisäveroon.

Helsingissä 17 päivänä syyskuuta 1999

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Ministeri Suvi-Anne Siimes

